

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ПРЕДМЕТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДЛЯ ПОТРЕБ САМОСТІЙНОЇ ДЕРЖАВИ

О.Г. Процек, В.Л. Пилипчик, Т.А. Германюк. І.В. Олійник

Традиції викладання історії медицини в ВНМУ розвиваються фактично з 1946 року і їх сучасний стан значно поповнюється оригінальними матеріалами напрацьованими колективом кафедри не тільки в межах навчальних програм. Вони пов'язані з регіональними можливостями, відповідають реальним потребам підготовки сучасного лікаря і знаходять своє застосування в структурі лекційного курсу і семінарських занять, позааудиторній роботі, в особистій ініціативі студентів та постійних наукових пошуках.

В процесі вивчення історії медицини виховується почуття національної самосвідомості майбутнього лікаря, підкреслюються вітчизняні пріоритети, внесок діячів регіону та випускників ВНМУ. Одне з семінарських занять висвітлює історію заснування нашого вузу, роль громадськості та безпосередніх його фундаторів-вчених і лікарів: ак. Д.К.Заболотного, проф. М.М.Болярського, гол. лікаря Вінницької обласної лікарні Л.І.Малиновського, характеризує охорону здоров'я та медичну науку Подільського регіону. Студентів знайомлять з експозицією музею університету і історичними пам'ятками території та споруд обласної лікарні, її музеєм. Таке екскурсійне заняття формує у першокурсника почуття гордості та впевненості в своєму професійному виборі вузу і майбутньої професії. Історія ВНМУ яскраво висвітлена в документі загально-університетського значення – інформаційному пакеті студента-першокурсника за кредитно-модульною системою навчання, який був розроблений на нашій кафедрі.

Ми маємо унікальну можливість наочно вивчати зі студентами меморіал М.І.Пирогова на базі Національного музею вченого, та ак. Д.К.Заболотного. На базі музею М.І.Пирогова ми проводимо окреме семінарське заняття, а автобусні поїздки в музей Д.К.Заболотного організуємо за сприянням керівництва університету і профкому студентів.

Також колектив кафедри шукає можливості ознайомити студентів з іншими історико-медичними музеями, щоб підкреслити роль вітчизняної науки і культури. З цією метою зроблені аматорські відеосюжети та фотоальбоми для перегляду як на тематичних семінарських заняттях, так і в позаурочний час в ході самопідготовки студентів і оволодіння навичками НДРС з історії медицини. Тематикою для таких матеріалів стала музейна експозиція Національного музею медицини України, Київського музею «Подільська аптека»,

Національного музею історії фармації у Львові, Вінницького обласного краєзнавчого музею, Кам'янець-Подільського музейного комплексу, історико-архітектурного комплексу Хотинської фортеці. Така інформація систематично включається в тематику навчального процесу з історії медицини. Особливо слід зазначити можливості НДРС та підсумкових наукових конференцій з історії медицини. Заохочується тематика, пов'язана з місцевістю, з якої прибули на навчання студенти. Яскравою сторінкою є виконання талановитими студентами наочних матеріалів історико-медичного змісту, наприклад, виставки емблем медицини. Це розділ, який фактично не включений в навчальну програму, але викликає у молоді великий інтерес і має яскраву гуманістичну спрямованість, тобто несе виховний зміст.

Студенти і випускники вузу також залучаються до участі в історико-наукових заходах, присвячених пам'яті видатних співвітчизників, наприклад, вшанування лауреата Нобелівської премії ак. З. Ваксмана, уродженця Вінниччини.

Таким чином, сучасний стан викладання історії медицини характеризується патріотичною спрямованістю, формуванням національної і професійної самосвідомості майбутнього лікаря і широким залученням місцевих та регіональних історико-медичних матеріалів.

ПОДГОТОВКА КАДРОВ ПО ИСТОРИИ МЕДИЦИНЫ В УКРАИНЕ

Ю.К. Дупленко

Освоение курса истории медицины в высших медицинских учебных заведениях, безусловно, необходимая база для тех, кто намерен связать свое будущее с преподавательской и исследовательской работой в области истории медицины. В дальнейшем они могут в Украине использовать две квалификационные возможности: разовая защита диссертации в спецсовете медицинского профиля (научная степень в области медицинских наук) и защита диссертации в спецсовете по истории науки и техники (научная степень в области исторических наук). Вторая возможность осуществима в Центре исследований потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАНУ. К настоящему времени уже накоплен опыт такого рода успешных защит.

Но есть еще одна сторона проблемы подготовки кадров высшей квалификации в области истории медицины. Непременным условием такой подготовки являются библиографические издания по истории медицины. В Украине сложились давние традиции в этом плане. Назовем важнейшие издания. Из последних следует упомянуть библиографию М.П. Павловского в серии АМН Украины «Вчені медицини».